Typer af juridiske erhverv

Dānija

Dette afsnit giver et overblik over de juridiske erhverv i Danmark.

Anklagere

Organisation

Den **danske anklagemyndighed** er underlagt Justitsministeriet. Anklagemyndigheden består af rigsadvokaten, statsadvokaterne og politidirektørerne.
Rigsadvokaten fører straffesager ved Højesteret og deltager derudover i retsmøder ved **Den Særlige Klageret**.
Rigsadvokaten er de øvrige anklageres overordnede og fører tilsyn med deres arbejde. Rigsadvokaten behandler også klager over afgørelser, som er truffet af statsadvokaterne i første instans.

Rolle og ansvarsopgaver

Anklagemyndighedens opgaver og organisation er beskrevet i **retsplejelovens** kapitel 10 (§§ 95-107).
Anklagemyndighedens opgave er i samarbejde med politiet at retsforfølge forbrydelser i overensstemmelse med reglerne i retsplejeloven. Af § 96, stk. 2, fremgår det, at anklagemyndigheden skal fremme enhver sag med den hurtighed, som sagens beskaffenhed tillader. Derved skal anklagemyndigheden sikre, at de strafskyldige drages til ansvar, og at uskyldige ikke bliver retsforfulgt ("objektivitetsprincippet").
Seks regionale statsadvokater fører straffesager – appelsager og nævningesager – ved landsretterne og fører tilsyn med politidirektørernes behandling af straffesager. De regionale statsadvokater behandler endvidere klager over afgørelser, som er truffet af politidirektørerne vedrørende strafforfølgning. Endelig behandler statsadvokaterne sager om erstatning i forbindelse med strafferetlig forfølgning og klager over politiet.
Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet varetager retsforfølgning af større økonomiske forbrydelser for hele landet.
Statsadvokaten for Særlige Internationale Straffesager varetager retsforfølgning af internationale forbrydelser, der begås i udlandet, herunder folkedrab, forbrydelser mod menneskeheden og krigsforbrydelser.
Politidirektørerne fungerer som anklagere ved byretterne (første instans) og har således – ved siden af ledelse af politiet – ansvaret for politikredsens efterforskning og den lokale anklagemyndigheds virksomhed.

Dommere

Organisation

Dommerudnævnelsesrådet har til opgave at afgive indstillinger til **justitsministeren** vedrørende besættelse af dommerstillinger bortset fra besættelse af stillingen som præsident for Højesteret. I praksis følger justitsministeren altid rådets anbefalinger.
Disciplinærsager vedrørende dommere eller andre juridiske medarbejdere ved de danske domstole behandles af Den Særlige Klageret.
Domstolsstyrelsen har det overordnede ansvar for oplæring og uddannelse af juridisk personale ved domstolene.

Rolle og ansvarsopgaver

Generelt specialiserer **juridiske dommere** i Danmark sig ikke inden for et bestemt område. Dommere kan være ansat i en fast eller midlertidig (konstitueret) stilling. Retsassessorer og dommerfuldmægtige behandler normalt mindre sager (f.eks. fogeder).
Lægdommere deltager, med nogle få vigtige undtagelser, i alle straffesager, der behandles af domstolene i første og anden instans. I civile sager kan der i første og anden instans gøres brug af sagkyndige domsmænd. Lægdommere og sagkyndige domsmænd udnævnes for fire år ad gangen.

Juridiske databaser

Yderligere oplysninger fås på:
Hjemmesiden for Den Danske Dommerforening
Hjemmesiden for Dommerfuldmægtigforeningen

Oplysninger om kontorpersonale ved retterne PDF (361 Kb) en

Organisation af det juridiske erhverv: advokater

Advokater

Privatpraktiserende advokater

Alle danske advokater er medlemmer af **Advokatsamfundet**, der blev grundlagt i 1919.

Ansatte advokater og advokatfuldmægtige

Advokater og advokatfuldmægtige er organiseret i Foreningen af Advokater og Advokatfuldmægtige (FAAF) under Danmark Jurist- og Økonomforbund (DJØF). DJØF er Danmarks største fagforening og interesseorganisation for studerende og ansatte inden for jura, forvaltning, statsforvaltning, forskning, uddannelse, kommunikation, økonomi samt stats- og samfundsvidenskab. Fagforeningen har ca. 50 000 medlemmer, der arbejder inden for disse områder. Ud af FAAF's ca. 1 500 medlemmer er de 900 privatpraktiserende advokater.

Virksomhedsjurister

Virksomhedsjurister er organiseret i Advokatsamfundet, men kan også vælge at blive medlem af Danske Virksomhedsjurister (DVJ). For øjeblikket er ca. to tredjedele af medlemmerne i DVJ advokater med beskikkelse. Overordnet set repræsenterer DVJ virksomhedsjuristernes faglige interesser. Foreningen har også til formål at fremme anerkendelsen af og forståelsen for virksomhedsjuristernes arbejde og stigende betydning for erhvervslivet, myndighederne, de ikke-statslige organisationer og samfundet som helhed. DVJ er medlem af **European Company Lawyers' Association** (ECLA).

Forskellen mellem privatpraktiserende advokater og virksomhedsjurister

I Danmark er **virksomhedsjurister** med advokatbeskikkelse underlagt nøjagtig de samme regler som privatpraktiserende advokater. I retsplejeloven skelnes der ikke mellem de to, og begge grupper er organiseret i Advokatsamfundet.
Dette betyder i store træk, at virksomhedsjurister har samme retsstilling som andre advokater med hensyn til de advokatetiske regler, tavshedspligt, fortrolighed mellem klient og advokat osv. De advokatetiske regler er dog blevet ændret, således at de også omfatter virksomhedsjurister under hensyntagen til de særlige omstændigheder, som de arbejder under.
Princippet om fortrolighed mellem klient og advokat for virksomhedsjurister følger således af de samme regler, som gælder for privatpraktiserende advokater. Hvorvidt standarden for virksomhedsjurister er den samme som for andre advokater eller lavere er endnu ikke blevet prøvet ved retten.

Den eneste undtagelse fra reglen om, at virksomhedsadvokater har samme retsstilling som andre advokater, er med hensyn til, hvem en virksomhedsadvokat kan repræsentere som advokat. Muligheden for i henhold til loven at fungere som virksomhedsadvokat betragtes som en stiltiende undtagelse til retsplejelovens § 124 om, hvilken type virksomhed en advokat kan arbejde for.
Derfor kan virksomhedsadvokater – medmindre de har en advokatpraksis ved siden af – kun benytte titlen "advokat", når de repræsenterer den virksomhed eller organisation, de er ansat af. Det betyder, at hvis arbejdsgiveren beder virksomhedsadvokaten om at yde juridisk rådgivning til en kunde eller et medlem, kan virksomhedsadvokaten ikke fungere som advokat, medmindre han eller hun har en advokatpraksis ved siden af og yder rådgivning til kunden eller medlemmet via denne praksis.
Hvis virksomhedsadvokaten ikke har en praksis ved siden af, og han eller hun yder juridisk rådgivning til en kunde eller et medlem, der er forbruger, og hvis rådgivningen ydes i erhvervsøjemed, gælder lov om juridisk rådgivning for virksomhedsjuristen, dog med en enkelt undtagelse; loven finder ikke anvendelse på juridisk rådgivning, der ydes af fagforeninger og ikke-statslige organisationer. Årsagen til denne undtagelse er, at en sådan rådgivning ikke ydes i erhvervsøjemed og generelt betragtes som en ydelse, der ligger ud over fagforeningens almindelige medlemsservice til varetagelse af foreningens formål. Juridisk rådgivning, der ydes til en forbruger af en medarbejder i fagforeningen (som har advokatbeskikkelse), reguleres derfor udelukkende af de generelle regler om erstatning uden for kontrakt og reguleres kun indirekte af de advokatetiske regler. I henhold til sidstnævnte, jf. retsplejelovens § 126, stk. 4, må en advokat ikke (uden for sit professionelle virke) udvise adfærd, der er upassende for en advokat, i erhvervsmæssige eller økonomiske forhold.

Lov om juridisk rådgivning

Siden juli 2006 har juridisk rådgivning, der ydes til forbrugere i erhvervsøjemed, været underlagt en særskilt lov – uanset den juridiske rådgivers uddannelsesmæssige baggrund. Det fremgår udtrykkeligt af loven, at den ikke gælder juridisk rådgivning, der ydes af advokater som led i udøvelsen af selvstændig advokatvirksomhed. Den gælder heller ikke juridisk rådgivning, der ydes af fagforeninger eller ikke-statslige organisationer, da en sådan rådgivning ikke anses for at ydes i erhvervsøjemed (se ovenfor). Endvidere falder juridisk rådgivning, der ydes af finansielle virksomheder, i det omfang økonomi- og erhvervsministeren har udstedt regler om god skik på det pågældende område.
Som nævnt tidligere er dette dog ikke ensbetydende med, at juridisk rådgivning, der ydes af en person med advokatbeskikkelse, ikke er reguleret af loven. Hvis en virksomhedsadvokat med advokatbeskikkelse yder juridisk rådgivning til en forbruger (dvs. en anden end vedkommendes arbejdsgiver), og virksomhedsadvokaten ikke har en praksis ved siden af, er denne ydelse omfattet af lov om juridisk rådgivning, såfremt det skønnes, at rådgivningen er ydet i erhvervsøjemed.

Hovedtrækkene i lov om juridisk rådgivning er som følger:

En juridisk rådgiver skal udvise en adfærd, der er i overensstemmelse med god skik for juridisk rådgivning. Dette indebærer, at rådgiveren skal udføre sit hverv grundigt, samvittighedsfuldt og i overensstemmelse med, hvad berettigede hensyn til klientens tarv tilsiger. Rådgivningen skal ydes med den fornødne hurtighed. .
Aftaler om juridisk rådgivning skal være skriftlige.
En juridisk rådgiver er ikke forpligtet til at tegne en ansvarsforsikring, men aftalen, der indgås, skal indeholde oplysninger om disse forhold.
En juridisk rådgiver skal oplyse klienten om prisen for den juridiske rådgivning.
En juridisk rådgiver må ikke modtage betroede midler.
En juridisk rådgiver må ikke påtage sig opgaver, hvori han eller hun har en personlig eller økonomisk interesse.
En juridisk rådgiver skal følge de regler om god skik for juridisk rådgivning, som udstedes af justitsministeren. Forbrugerombudsmanden fører tilsyn med, at rådgivere overholder loven og reglerne om god skik.

Juridiske databaser

Disse oplysninger findes på Advokatsamfundets hjemmeside.
Hjemmesiden indeholder oplysninger om advokathvervet i Danmark og en liste over praktiserende advokater.

Andre juridiske erhverv

Organisationer, der yder retshjælp

Der findes retshjælpsinstitutionerover hele Danmark. Alle, der ønsker at modtage retshjælp, kan kontakte Civilstyrelsen, som kan henvise til den nærmeste institution. Adressen er:
Civilstyrelsen
Toldboden 2, 2. sal.
8800 Viborg.
Telefon: +45 33 92 33 34
E-mail: civilstyrelsen@civilstyrelsen.dk
Sidste opdatering: 20/06/2022

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.